

ייצוג הולם בשירות המדינה לבני האוכלוסייה החרדית ואצילת סמכויות

לפי חוק שירות המדינה (מינויים)

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט ים:

1. בהתאם לסעיף 15א(ב) לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן: **חוק המינויים**) ולהמלצת נציב שירות המדינה, לפי סעיף 15א(ד) לחוק המינויים, לקבוע יעד לפיו אחוז הנקלטים לשירות המדינה מקרב בני האוכלוסייה החרדית לא יפחת מ- 7 אחוזים מקרב העובדים שייקלטו לשירות המדינה, וזאת במהלך 3 השנים הקרובות.
לצורך יישום יעד זה -
- (א) בהתאם לסמכותה לפי סעיף 33א(א) לחוק יסוד: הממשלה, לאצול לראש הממשלה את סמכות הממשלה לפי סעיף 15א(ב)(2) לחוק המינויים, לייעד משרות לבני האוכלוסייה החרדית.
- (ב) מכח סמכותה לפי סעיף 33ג(ג) לחוק יסוד: הממשלה, להסמיך את ראש הממשלה לאצול סמכות זו לנציב שירות המדינה.
3. לצורך קידום ייצוג הולם בקרב האוכלוסיות המנויות בסעיף 15א(א) לחוק המינויים בהתאם ליעדים שנקבעו לגביהן –
- (א) בהתאם לסמכותה לפי סעיף 33א(א) לחוק יסוד: הממשלה, מחליטה הממשלה לאצול לראש הממשלה את סמכויותיה לפי סעיף 15א(ב)(3) לחוק המינויים.
- (ב) מכח סמכותה לפי סעיף 33ג(ג) לחוק יסוד: הממשלה, להסמיך את ראש הממשלה לאצול סמכות זו לנציב שירות המדינה.

דברי הסבר

רקע כללי

לסעיפים 1-2:

תיקון מספר 19 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן – החוק), קבע, בין היתר, הוראות לעניין חובת הייצוג ההולם של בני האוכלוסייה החרדית בשירות המדינה. לתיקון חקיקה זה קדמה עבודת צוות בינמשרדי לקידום שילוב האוכלוסייה החרדית בשירות המדינה (להלן – הצוות), אשר עיקרי המלצותיו אומצו בהחלטה 869 מיום 20.12.2015.

במסגרת עבודתו הצוות בחן את הנתונים הרלוונטיים, ואף פרסם קול קורא לציבור וקיבל התייחסויות מן האוכלוסייה החרדית ומן העוסקים בהשתלבותה בתעסוקה. הצוות גיבש שורה של המלצות שמטרתן לעודד את השתלבותם של בני ובנות המגזר החרדי במשרות בשירות המדינה, כאשר בהתאם למגמות אקדמיזציה בחברה החרדית, הוענק דגש להשתלבות במשרות איכותיות ומשרות לאקדמאים. המדינה החלה ביישום ההמלצות.

לצד הצעדים שנוקטת נציבות שירות המדינה לשילוב האוכלוסייה החרדית בשירות המדינה, וכהשלמה לפעולות אלו ובהתאם להוראות החוק, מוצע לקבוע יעד לייצוג הולם בשירות המדינה של בני האוכלוסייה החרדית, בהתאם לסעיף 15א(ב) לחוק, ועל פי המלצת נציב שירות המדינה, כמפורט להלן.

שיעור האוכלוסייה החרדית בגילאי העבודה (20-64) בשנת 2017, עומד על 9% מן האוכלוסייה, ועל 7% מן העובדים בפועל, בשל שיעור ההשתתפות חרדים בשוק העבודה. עם זאת, מספר הסטודנטים החרדים, המהווים מאגר מרכזי לפוטנציאל העתידי של העובדים בשירות המדינה, עומד על 11,000 סטודנטים בשנת תשע"ו, המהווים 3.5% מכלל הסטודנטים. בהיעדר נתונים מספריים על שיעור הייצוג של האוכלוסייה החרדית כיום בשירות המדינה, מוצע לקבוע יעד שיבחן את שיעור הנקלטים לשירות המדינה מידי שנה. בשנים 2016-2017, לאחר תיקון החוק, והוספת האוכלוסייה החרדית לקבוצות האוכלוסייה הזכאיות לייצוג ההולם, כמחצית מהנקלטים החרדים לשירות המדינה היו אקדמאים וכמחצית היו בדרג מנהלי.

החלטה זו באה לחזק את השתלבות האוכלוסייה החרדית בשירות המדינה בדגש על השתלבות איכותית, ועל כן מושם דגש על קליטת חרדים אקדמאים.

נוסף לכך, בשנים האחרונות, שירות המדינה קבע כמדיניות את האקדמיזציה כתנאי בסיסי לקבלה לשירות המדינה בניסיון לטיוב ההון האנושי בשירות המדינה.

על כן, יעד של 7% מקרב הנקלטים לשירות המדינה, המהווים 130 משרות בשנה, מהווה איזון בין מיצוי מאגר האקדמאים החרדים לבין ייצוג האוכלוסייה החרדית בהתאם לחלקה באוכלוסייה. על-פי המתוכנן, שיעורם של האקדמאים מקרב הנקלטים לא יפחת מ-85% (110 משרות מידי שנה).

יעדים אלה גם תואמים את רוח המלצות הצוות הבינמשרדי לשילוב חרדים בשירות המדינה, אשר כאמור גובשו לאחר הליך הוועצות עם הציבור.

היעד ייבדק בעוד שלוש שנים בהתאם לגידול בהיקף אוכלוסיית האקדמאיים ולמגמות בשוק התעסוקה.

לסעיף 3:

בסעיף 15א(ב)(3), נקבע כי במסגרת האמצעים שהממשלה רשאית לנקוט לצורך קידום הייצוג ההולם בקרב העובדים בשירות המדינה, רשאית הממשלה לקבוע לעניין משרה או קבוצת משרות או לעניין דרגה או קבוצת דרגות, מתן עדיפות למועמדים מתוך קבוצה הזכאית לייצוג הולם לפי החוק, שאינה מיוצגת באופן הולם, וזאת כאשר הם בעלי כישורים דומים לכישוריהם של מועמדים אחרים. לצורך יישום מדיניות העדפה מתקנת כאמור לעיל, מוצע לאצול את סמכויות הממשלה על פי סעיף 15א(ב)(3) לעיל לראש הממשלה, אשר יוסמך לאצול אותן לנציב שירות המדינה.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מספר 869 מיום 20.12.2015 בנושא קידום המלצות לשילוב האוכלוסייה החרדית בשירות המדינה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת.

סיווגים

סיווג ראשי: הצהרתי

סיווג משני: ממשלה

תחום פעולה עיקרי: המגזר הציבורי

מוגש על ידי ראש הממשלה

כ"ה בכסלו התשע"ח
13 בדצמבר 2017

ירושלים, י"א בכסלו, התשע"ז

29 בנובמבר, 2017

סימוכין: 5368030540

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: ייצוג הולם בשירות המדינה לבני האוכלוסייה החרדית ואצילת סמכויות לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן – חוק המינויים)

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. במסגרת תיקון מס' 19 לחוק המינויים¹, תוקן סעיף 15א לחוק המינויים כך שלאוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם בשירות המדינה נוספו, בין היתר, בני האוכלוסייה החרדית, כפי שהוגדרו בסעיף 15א(ט) לחוק המינויים (מי שמשתייך לאוכלוסייה החרדית ושהוא, ילדו או בן זוגו לומד או למד באחד ממוסדות החינוך החרדיים המנויים בתוספת הראשונה לחוק המינויים).

2. סעיף 15א(ב) רישא לחוק המינויים קובע כי "הממשלה תפעל לקידום ייצוג הולם בקרב העובדים בשירות המדינה בהתאם ליעדים שתקבע..."

סעיף 15א(ד) לחוק המינויים מוסיף וקובע כי "נציב שירות המדינה, לאחר התייעצות עם ... ארגונים שלדעת נציב שירות המדינה עוסקים בקידום זכויותיהן של הקבוצות הזכאיות לייצוג הולם לפי סעיף קטן(א), יגיש לממשלה, אחת לשנה, המלצות בדבר היעדים שעל הממשלה לקבוע לפי סעיף קטן(ב)".

בהתאם לכך מוצע, **בסעיף 1 להצעה**, לקבוע יעד לפיו אחוז הנקלטים לשירות המדינה מקרב האוכלוסייה החרדית לא יפחת מ-7% מקרב העובדים שייקלטו לשירות המדינה, וזאת במהלך 3 השנים הקרובות. כמפורט בדברי ההסבר להצעה, קביעת היעד נסמכת על עבודת צוות בינמשרדי, עבודה אשר כללה גם היוועצות עם הציבור. עיקרי המלצות הצוות האמור אומצו בהחלטה ממשלה 869 מיום 20.12.2015, והצעת ההחלטה הנדונה מהווה צעד משלים לפעולות נוספות המבוצעות בהמשך להחלטת ממשלה 869 הנ"ל.

3. סעיף 15א(ב) לחוק המינויים מוסיף ומונה את האמצעים העומדים לרשות הממשלה ונציב שירות המדינה לקידום ייצוג הולם בהתאם ליעדים שקובעת הממשלה. במסגרת זו סעיף 15א(ב)(2) קובע כי "הממשלה רשאית לייעד משרות אשר יועסקו בהן, ככל האפשר, רק מועמדים שהם

1. ס"ח תשע"ז 2589 מיום 22.12.2016

היועצת המשפטית

כשירים לתפקיד, מקרב קבוצה הזכאית לייצוג הולם לפי הוראות סעיף קטן (א) שאינה מיוצגת באופן הולם, כפי שתקבע הממשלה".

בסעיף 2 להצעה מוצע כי הממשלה תאצול לראש הממשלה את הסמכות לייעד משרות כאמור לבני האוכלוסיה החרדית. כן מוצע לקבוע כי ראש הממשלה יוסמך לאצול את הסמכות האמורה לנציב שירות המדינה, כל זאת בהתאם לסעיף 33 לחוק יסוד: הממשלה. סעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה קובע כי הממשלה רשאית לאצול לשר סמכות הנתונה לה על פי דין (בסייגים הנוגעים לסמכויות לפי חוק יסוד: הממשלה עצמו). סעיף 33(ג) לחוק יסוד: הממשלה קובע כי שר רשאי, בהסמכת הממשלה, לאצול לעובד ציבור סמכות שהממשלה אצלה לאותו שר, למעט סמכות להתקין תקנות.

4. סעיף 15(ב)(3) לחוק המינויים קובע אמצעי נוסף העומד לרשות הממשלה לקידום ייצוג הולם של האוכלוסיות הזכאיות לכך, ולפיו הממשלה רשאית להורות על מתן עדיפות למועמדים מקרב קבוצה הזכאית לייצוג הולם שאינה מיוצגת באופן הולם כאשר הם בעלי כישורים דומים לכישוריהם של מועמדים אחרים, וזאת לעניין משרה או קבוצת משרות, או לעניין דרגה או קבוצת דרגות, ולתקופה שתיקבע. כן מוסמכת הממשלה לקבוע הוראות לעניין יישום סעיף זה ביחס לבעלי מוגבלות, הכל כמפורט בסעיף.

בסעיף 3 להצעה, מוצע כי הממשלה תאצול סמכות זו גם כן לראש הממשלה, אשר יוסמך לאצול אותה לנציב שירות המדינה, וזאת ביחס לכלל האוכלוסיות עליהן חל הסעיף.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרוןם-

בשים לב לאמור לעיל, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם-

הצעת ההחלטה מוגשת על דעת הלשכה המשפטית בנציבות שירות המדינה. התייחסות מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים הוטמעה בנוסח ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה-

לאור המפורט לעיל, אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה.

שלומית ברנע פריגו, עו"ד
היועצת המשפטית